

24.3.2015

Tj/2

2

Länsimetron asetinlaitteen ja ATS-järjestelmän hankinta

HEL 2015-003484 T 02 08 01 00

Päätösehdotus

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päättää hylätä Siemensin tarjouksen tarjouspyynnön kohdan 9 ehtojen mukaisesti, kun se ei täytä tarjouspyynnön vaatimuksia.

Johtokunta päättää oikeuttaa HKL:n neuvottelemaan ja tilaamaan ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneeltä Mipro Oy:ltä Länsimetron asetinlaitteen ja ATS-järjestelmän seuraavien hankintaa ja siihen liittyviä optioita koskevien hintojen mukaisesti sekä hankinta-asiakirjoista lähemmin ilmenevin ehdoin:

Länsimetron (Ruoholahti – Matinkylä) asetinlaite ja ATS-järjestelmä 18.404.487 euroa (ilman alv)

Optio Q1: Länsimetron (Ruoholahti – Matinkylä) matkustajainformaatiojärjestelmä 1.268.352 euroa (ilman alv)

Optio Q2: Helsingin metron asetinlaite ja ATS-järjestelmä sekä matkustajainformaatiojärjestelmä 14.352.799 euroa (ilman alv)

Optio Q3: Länsimetron jatkeen (Matinkylä – Kivenlahti) asetinlaite ja ATS-järjestelmä sekä matkustajainformaatiojärjestelmä 11.123.858 euroa (ilman alv)

Johtokunta päättää oikeuttaa HKL:n tässä vaiheessa tekemään Mipro Oy:n kanssa hankintasopimuksen Länsimetron (Ruoholahti – Matinkylä) asetinlaitteesta ja ATS-järjestelmästä sekä matkustajainformaatiojärjestelmää koskevasta Optiosta Q1 Länsimetron (Ruoholahti – Matinkylä).

Vielä johtokunta päättää, että edellä mainittujen optioiden Q2 Helsingin metron asetinlaite ja matkustajainformaatiojärjestelmä sekä Q3 Länsimetron jatkeen (Matinkylä – Kivenlahti) ja matkustajainformaatiojärjestelmä mahdollisesta käyttämisestä päätetään erikseen johtokunnassa HKL:n esityksen perusteella viimeistään 31.12.2015 mennessä.

Esittelijän perustelut

Hankintamenettely

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ville.lehmuskoski@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
<http://www.hkl.fi>

Puhelin
+358 9 310
Faksi
+358 9 310 35090

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566

24.3.2015

Tj/2

Hankintayksikkö (HKL) teki hankintailmoituksen Länsimetron kulunvalvonnan hankinnasta 24.12.2014 (n:o 2014/S 248–440028) Euroopan unionin julkisten hankintojen tietokannassa (<http://ted.europa.eu>). Hankintailmoituksen valmistelu, kuten hankintamenettely kokonaisuudessaan, on toteutettu tiiviissä yhteistyössä Länsimetro Oy:n kanssa.

Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön mukaisesti hankinnan kohteena on:

- Ruoholahti-Matinkylä -osuudella (Länsimetroalue) metrojunien käytönohjausjärjestelmä (ATS) ja asetinlaitteet,
- Herttoniemen keskusvalvomoon asennettava käytönohjausjärjestelmä sekä
- tarvittavat liityntärajapinnat nykyisen metron vastaaviin järjestelmiin.

Hankinnan tavoitteena on varmistaa, että Länsimetron liikenne voidaan aloittaa suunnitellusti elokuussa 2016, vaikka HKL joutui purkamaan Länsimetron automatisointia koskevan sopimuksen Siemensin kanssa, johon olisi sisältynyt myös tämä toimitusosuus.

Hankinnan kohde on tarjouspyyntöasiakirjoissa määritelty niin, että tarjouskilpailulla saadaan markkinoilta toiminnallisesti ja taloudellisesti sopivin metron ohjausjärjestelmäratkaisu, kun nyt laajennetaan Länsimetron valmistumisen myötä liikenne kattamaan Helsingin metron lisäksi myös Länsimetroalue.

Hankintamenettelyksi valittiin neuvottelumenettely niin kuin hankintaan liittyvissä asiakirjoissa on yksityiskohtaisesti selvitetty ja määritetty. Hankintamenettely käynnistyi hankintailmoituksella 24.12.2014. Hankintaan ilmoittautui määräaikaan 12.1.2015 mennessä viisi (5) yritystä: Bombardier Transportation Finland Oy (Bombardier), Engenharia e Sistemas, S.A. (Efacec), Mipro Oy, Siemens Osakeyhtiö (Siemens) ja Thales Communication & Security S.A.S (Thales).

Tarjouspyyntöasiakirjojen mukainen ensimmäinen neuvottelukierros ennen tarjouspyynnön lähettämistä pidettiin kaikkien ilmoittautuneiden tarjoajien kanssa.

Tarjouspyyntöasiakirjojen mukaiselta toiselta neuvottelukierrokselta ennen tarjouspyynnön lähettämistä Efacec jättäytyi pois. Yrityksen puolelta ilmoitettiin, ettei se pysty toimittamaan hankintaa tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisessa laajuudessa. Kaikki muut tarjoajat olivat mukana myös toisella neuvottelukierroksella.

24.3.2015

Tj/2

Hankintayksikkö lähetti lopullisen tarjouspyynnön edellä selostettujen tarjoajien kanssa käymiensä keskustelujen jälkeen. Lopulliseen tarjouspyyntöön oli tehty kaikki ne muutokset, tarkistukset ja täsmennykset, jotka hankintayksikkö oli todennut tarpeelliseksi neuvotteluissa saamansa palautteen ja omien jatkoselvitystensä perusteella. Hankintayksikkö lähetti 17.2.2015 tarjouspyynnön neljälle (4) tarjouskilpailussa edelleen mukana olleelle tarjoajalle: Bombardier, Mipro Oy, Siemens ja Thales.

Tarjouspyynnön jatkettuun määräaikaan 16.3.2015 mennessä tarjouksen jättivät Mipro Oy ja Siemens.

HKL on järjestänyt tarjouspyynnön kohdan 8 mukaiset selonottokokoukset Mipro Oy:n ja Siemensin kanssa 18.3.2015 ja 19.3.2015 niin, että tarjoajilla oli näissä kokouksissa mahdollisuus selostaa tarjouksensa sisältöä ja teknisiä yksityiskohtia niin, että tilaaja myös näiden selvitysten perusteella voi arvioida, miten tarjous täyttää tarjouspyynnön vaatimukset.

Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuus

HKL on todennut tarjouksia arvioitaessa saaduista tarjouksista seuraavaa:

- Mipro Oy:n tarjous täyttää kaikilta osin sekä tarjouspyyntöasiakirjojen kaupalliset vaatimukset, että tarjouspyyntöasiakirjojen tekniset vaatimukset.
- Siemensin tarjouksessa on merkittäviä poikkeamia koskien tarjouspyyntöasiakirjojen kaupallisia ehtoja. Lopullisen tarjouksensa liitteessä 1.1. olevassa taulukossa "Poikkeama-/selvennyslista Urakkaohjelmaan ("BCP")" Siemens listaa yhteensä 22 poikkeamaa tarjouspyyntöasiakirjojen kaupallisista vaatimuksista. Siemensin tarjoukseen sisältyvät poikkeamat on arvioitu esityslistan liitteenä olevassa asiakirjassa.

Erityisalojen hankintalain (349/2007) 42 §:n 1 momentin tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava tarjouskilpailusta.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintayksikkö on velvollinen hylkäämään tarjouspyyntöä vastaamattoman tarjouksen silloin, kun tarjouksen puutteellisuus tai tarjouspyynnön vastaisuus vaarantaa tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun tarjousvertailussa. Tällainen tilanne on käsillä ensinnäkin silloin, kun tarjouksesta puuttuu

24.3.2015

Tj/2

sellaisia tarjousten vertailuperusteisiin liittyviä tietoja, että tarjousta ei voida vertailla. Toisaalta tällainen tilanne on käsillä myös silloin, kun tarjous on tarjouksen sitovuuden, toimituksen ehtojen tai hankinnan sisällön osalta tarjouspyynnön vastainen ja siten vertailukelvoton tarjouspyynnön mukaisten tarjousten kanssa. Tällaisia kaupallisia toimituksen ehtoja ovat esimerkiksi tarjouspyynnön ja muiden tarjouspyyntöasiakirjojen hinnoitteluehdot, maksu- ja toimitusehdot sekä sopimusehdot. Hankinnan sisällöllä tarkoitetaan tässä puolestaan esimerkiksi tarjouspyynnössä ja sitä koskevissa muissa asiakirjoissa ilmoitettuja hankinnan teknisiä ja toiminnallisia vaatimuksia.

HKL toteaa, että Siemensin tarjouksen kaupalliset ehdot ovat olennaisesti tarjouspyynnön ja muiden tarjouspyyntöasiakirjojen vastaisia monien aivan keskeisten sopimusehtojen osalta, esimerkiksi toimittajan viivästys- ja virhevastuun, tilaajan pidätys- ja kuittausoikeuden, toimitusten hyväksymisen, takuuaikojen alkamisen, lisä- ja muutostöiden hyväksymisen tai sopimuksen purkamisen seurausten osalta. Monet poikkeamista ovat jo yksinään tarkasteltuina sellaisia, että tarjouksen hylkäämiskynnys ylittyy. Esitettyjä poikkeamia on tarkasteltava myös kokonaisuudessaan eli siten, mikä kumulatiivinen merkitys yksittäisillä poikkeamilla on, kun niitä tarkastellaan kokonaisuutena. Kokonaisarviona Siemensin tekemillä muutoksilla on hyvin merkittävä vaikutus, sille ne vähentävät olennaisesti toimittajan vastuuta ja vastaavasti heikentävät tilaajan oikeusasemaa tavalla, jota on pidettävä kaupallisesti ja sopimusoikeudellisesti hyvin merkittävänä.

Hankintayksikkö toteaa edellä selvitetyn tarjousten arvioinnin ja vertailun perusteella, että Siemensin tarjoukseen sisältyneet poikkeamat ovat hankintayksikön kokonaisarvion perusteella niin merkittäviä, että tarjouspyynnön kohdan 9 ehtojen mukaisesti Siemensin tarjous tulee hylätä.

Tarjousten arviointi ja vertailu

Tarjouskilpailussa on saatu vain yksi hyväksyttävä tarjous (Mipro Oy) Siemensin tarjouksen tullessa hylätyksi.

HKL on saatujen tarjousten ja pidettyjen selonottokokousten perusteella arvioinut ja pisteyttänyt Mipro Oy:n tarjouksen tarjouspyynnön arviointiperusteiden mukaisesti. Tarjouspyynnössä on määritelty, että hankintapäätöstä tehtäessä käytetään arviointi- ja valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta, jonka osatekijät on määritelty seuraavasti:

24.3.2015

Tj/2

- hankintahinta (sisältäen elinkaaren aikaiset huolto- ja ylläpitokustannukset)
- toteutusaikataulu

HKL:n suorittama tarjousten arviointi ja vertailu ilmenee yksityiskohtaisesti esityslistan liiteselvityksestä., jossa on tarjoajan osalta taulukkoselvitys tarjouksensa pisteytyksestä ja arvioinnista sekä erillinen luettelo tarjoukseen sisältyneistä poikkeamista sekä niiden merkittävyyden ja vaikutuksen arvioinnista tarjouspyynnön kohdassa 9 määriteltyjen poikkeamia koskevien arviointiperusteiden nojalla.

Koska kyseessä on tarjouskilpailu, johon on saatu vain yksi hyväksyttävä tarjous, on hankintayksikön tarpeen selvittää saadun tarjouksen kokonaistaloudellinen edullisuus suhteessa markkinoilla vallitsevaan hintatasoon. Tässä tarkoituksessa aineistona on käytetty myös Siemensin hylätyksi tulleen tarjouksen hinta- ja aikataulutietoja.

HKL toteaa em. tavoin suoritetusta Mipro Oy:n tarjouksen arvioinnista ja Siemensin hylätyksi tulleen tarjouksen vertailulaskennasta tiivistelmänä seuraavaa:

- Mipro Oy:n tarjous (ja Siemensin hylätyksi tullut tarjous) täyttää tarjouspyynnön aikatauluvaatimuksen niin, että hankintaan kuuluvien töiden puolesta Länsimetron liikenne voidaan aloittaa 15.8.2016.
- Mipro Oy:n tarjouksen arviointi ja Siemensin hylätyksi tulleen tarjouksen vertailulaskenta / painotetut vertailuhinnat:
 - o Mipro Oy:n tarjous 26.042.003 euroa
 - o Siemensin hylätyksi tullut tarjous 38.263.250 euroa

Eo. vertailulaskennan ja käytettävissä olevien markkinatietojen perusteella Mipro Oy:n antama ainoa hyväksyttävä tarjous on myös hintansa puolesta hyväksyttävissä.

Hankintayksikkö toteaa edellä selvitetyn perusteella, että Siemensin tarjoukseen sisältyneet poikkeamat ovat hankintayksikön kokonaisarvion perusteella niin merkittäviä, että tarjouspyynnön kohdan 9 ehtojen mukaisesti Siemensin tarjous tulee hylätä, ja että Mipro Oy:n tarjous on markkinahintainen ja hyväksyttävissä.

Hankkeen rahoitus

HKL toteaa hankinnan rahoitukseen liittyen seuraavaa:

- Länsimetro Oy:n hallitus on 18.3.2015 päättänyt hankintaan liittyen seuraavaa:

24.3.2015

Tj/2

- Länsimetro vastaa asetinlaitteensa kustannuksista valittavan toimittajan tarjouksen mukaisella toteutuksella,
 - hankinta tehdään tiiviissä yhteistyössä HKL:n kanssa
 - Länsimetron kustannusvastuut liittyvät Länsimetron asetinlaitteeseen sekä Matinkylä – Kivenlahti osuuden option mahdolliseen käyttöön
- HKL:n ja Länsimetro Oy:n kustannusvastuut hankinnassa jakautuvat Länsimetro Oy:n hallituksen päätöksen 18.3.2015 ja Länsimetron toteuttamisesta Espoon ja Helsingin kesken osapuolten osakassopimuksessa 6.6.2007 sovittujen periaatteiden mukaan seuraavasti:
- Länsimetron asetinlaitteen ja ATS-järjestelmän rahoittaa Länsimetro Oy.
 - Matkustajainformaatiojärjestelmää koskevan Option Q1 (Ruoholahti – Matinkylä) rahoittaa Länsimetro Oy.
 - Mahdollisesti myöhemmin toteutettavan Option Q2 Helsingin metron asetinlaite ja ATS-järjestelmä sekä matkustajainformaatiojärjestelmä rahoittaa HKL.
- Mahdollisesti myöhemmin toteutettavan Option Q3 Länsimetron jatkeen (Matinkylä – Kivenlahti) asetinlaite ja ATS-järjestelmä sekä matkustajainformaatiojärjestelmä rahoittaa Länsimetro Oy.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kimmo Reiman, projektipäällikkö, puhelin: 310 78449
kimmo.reiman(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Mipro
Siemens Osakeyhtiö
Hankinta